

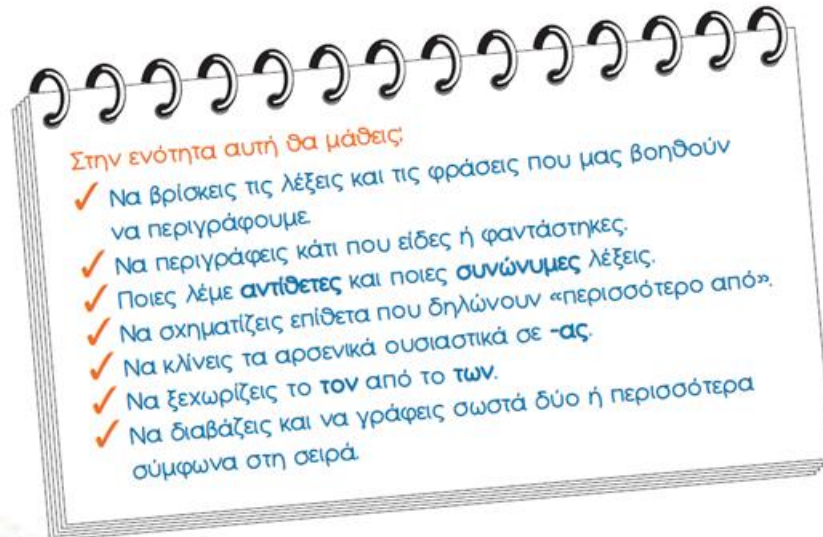

Αγαπημένο μου ημερολόγιο.

μόλις γυρίσαμε από τη Χωχαρούπα. Είναι μια χώρα με καταγάλανο ουρανό. Τα σπίτια είναι χαμηλά σαν ψεύτικα. Η Χωχαρούπα έχει μεγάλα πάρκα με ψηλά δέντρα σαν γίγαντες και με μυρωδάτα λουλούδια.

Τα παιδιά είναι πάντα γελαστά, φορούν χρωματιστά καπέλα και διαβάζουν ενδιαφέροντα βιβλία. Εκεί συνάντησα και ένα περίεργο ζώο, το χωχαρουπάκι. Είναι πολύχρωμο σαν ουράνιο τόξο, έχει κίτρινα αυτιά, πορτοκαλί μύτη, μια φουντωτή ουρά σαν σκιουράκι, και μιλά με οίγανη και τραγουδιετή φωνή.

Καλό μου ημερολόγιο, νομίζω ότι δε θα ξεχάσω ποτέ αυτό το ταξίδι!

Όταν γύρισε από τη Χωχαρούπα, η Χαρά ζωγράφισε στο ημερολόγιό της τη διπλανή εικόνα και έγραψε τις εντυπώσεις της.

1

Διάβασε όσα έγραψε η Χαρά στο ημερολόγιό της και πες:

- ☀ Πώς είναι τα σπίτια, τα πάρκα, τα δέντρα και τα λουλούδια στη Χωχαρούπα;
- ☀ Πώς είναι τα παιδιά στη Χωχαρούπα;
- ☀ Τι φορούν;
- ☀ Πώς είναι ο ουρανός της Χωχαρούπας;
- ☀ Πώς είναι το χωχαρουπάκι;

Μάθε να γράφεις **σωστά** την τελευταία πρόταση από το ημερολόγιο της Χαράς.

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,
μόλις γυρίσαμε από τη Χωχαρούπα. Είναι μια χώρα με **καταγάλανο**
ουρανό. Τα σπίτια είναι **χαμηλά σαν** ψεύτικα. Η Χωχαρούπα έχει **μεγάλα**
πάρκα με **ψηλά** δέντρα **σαν** γίγαντες και με **μυρωδάτα** λουλούδια.
Τα παιδιά είναι πάντα **γελαστά**, φορούν **χρωματιστά** καπέλα και
διαβάζουν **ενδιαφέροντα** βιβλία. Εκεί συνάντησα και ένα **περίεργο**
ζώο, το χωχαρουπάκι. Είναι **πολύχρωμο σαν** ουράνιο τόξο, έχει
κίτρινα αυτιά, **πορτοκαλί** μύτη, μια **φουντωτή** ουρά **σαν** σκιουράκι,
και μιλά με **σιγανή** και **τραγουδιστή** φωνή.

Καλό μου ημερολόγιο, νομίζω ότι δε θα ξεχάσω ποτέ αυτό το ταξίδι!

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

μόλις γυρίσαμε από τη Χωχαρούπα. Είναι μια χώρα με καταγάλανο ουρανό. Τα σπίτια είναι χαμηλά σαν ψεύτικα. Η Χωχαρούπα έχει μεγάλα πάρκα με ψηλά δέντρα σαν γίγαντες και με μυρωδάτα λουλούδια. Τα παιδιά είναι πάντα γελαστά, φορούν χρωματιστά καπέλα και διαβάζουν ενδιαφέροντα βιβλία. Εκεί συνάντησα και ένα περίεργο ζώο, το χωχαρουπάκι. Είναι πολύχρωμο σαν ουράνιο τόξο, έχει κίτρινα αυτιά, πορτοκαλί μύτη, μια φουντωτή ουρά σαν σκιουράκι, και μιλά με σιγανή και τραγουδιστή φωνή.

Καλό μου ημερολόγιο, νομίζω ότι δε θα ξεχάσω ποτέ αυτό το ταξίδι!

Όταν γύρισε από τη Χωχαρούπα, η Χαρά ζωγράφισε στο ημερολόγιό της τη διπλανή εικόνα και έγραψε τις εντυπώσεις της.

1

Διάβασε όσα έγραψε η Χαρά στο ημερολόγιό της και πες:

- ☀ Πώς είναι τα σπίτια, τα πάρκα, τα δέντρα και τα λουλούδια στη Χωχαρούπα;
- ☀ Πώς είναι τα παιδιά στη Χωχαρούπα;
- ☀ Τι φορούν;
- ☀ Πώς είναι ο ουρανός της Χωχαρούπας;
- ☀ Πώς είναι το χωχαρουπάκι;

Μάθε να γράφεις **σωστά** την τελευταία πρόταση από το ημερολόγιο της Χαράς.

7

Τα σπίτια είναι χαμηλά σαν ψεύτικα.

Τα πάρκα είναι μεγάλα.

Τα δέντρα είναι ψηλά σαν γίγαντες.

Τα λουλούδια είναι μυρωδάτα.

Τα παιδιά είναι πάντα γελαστά.

Τα παιδιά φορούν χρωματιστά καπέλα.

Ο ουρανός της Χωχαρούπας είναι καταγάλανος.

Το χωχαρουπάκι είναι πολύχρωμο σαν ουράνιο τόξο, έχει κίτρινα αυτιά, πορτοκαλί μύτη, μια φουντωτή ουρά σαν

σκιουράκι, και μιλά με σιγανή και τραγουδιστή φωνή.

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Παρατήρησες ότι οι λέξεις με τα **μπλε** γράμματα στο κείμενο της Χαράς σε βοήθησαν να καταλάβεις πώς είναι η Χωχαρούπα; Τις λέξεις αυτές τις λέμε **επίθετα**.

Πήγαινε στη σελίδα 51 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε τις **ασκήσεις 1** και **2**.

Άσκηση 1

Διάβασε αυτά που έγραψε η Χαρά στο ημερολόγιό της και σημείωσε στον παρακάτω πίνακα ποιες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λάθος.

Πρόσεξε τις λέξεις του κειμένου στη σελίδα 6 του βιβλίου σου που είναι γραμμένες με μπλε γράμματα! Θα σε βοηθήσουν να απαντήσεις!

	Σωστό	Λάθος
Στη Χωχαρούπα ο ουρανός είναι γκριζός.		☒
Τα παιδιά φορούν χρωματιστά καπέλα.	☒	
Τα πάρκα έχουν χαμηλά δέντρα.		☒
Το χωχαρουπάκι μιλά με δυνατή φωνή.		☒

Άσκηση 2

Ξαναδιάβασε το ημερολόγιο της Χαράς και ζωγράφισε σε ένα χαρτί το χωχαρουπάκι. Για να το κάνεις όπως ακριβώς είναι, διάβασε πολύ προσεκτικά πώς το περιγράφει η Χαρά.

Είναι πολύχρωμο σαν ουράνιο τόξο, έχει
κίτρινα αυτιά, πορτοκαλί μύτη, μα

φουντωτή ουρά σαν σκιουράκι, και μιλά με σιγανή και τραγουδιστή φωνή.

2

Ο Λουκάς και η Γαλήνη παρατήρησαν άλλα πράγματα στη Χωχαρούπα. Έλεγον και ξαναέλεγον για μια μηχανή που είχαν δει... Παρατήρησε την εικόνα και διάβασε τα δύο κείμενα.

Που λες, είδα μια μηχανή με καλώδια, λαμπάκια και ένα κουμπί. Είχε κεραία, τρύπες, ακουστικό και αριθμούς.

Που λες, είδα μια μαύρη μηχανή με στριφογυριστά καλώδια, με κίτρινα λαμπάκια και ένα μεγάλο πορτοκαλί κουμπί. Στο πάνω μέρος είχε μια κόκκινη κεραία και μια κόκκινη λάμπα. Πιο χαμηλά είχε μία σειρά από τρύπες, στο δεξιό μέρος είχε ένα πράσινο ακουστικό και στο κάτω μέρος είχε κάτι που έμοιαζε με ρολόι με μεγάλους αριθμούς.

- ☀️ Ποιο από τα δύο κείμενα μας βοηθά να καταλάβουμε καλύτερα πώς είναι η μηχανή;
- ☀️ Ποιες λέξεις βοηθούν να περιγράψουμε τη μηχανή;
- ☀️ Βάλε αυτές τις λέξεις σε κύκλο.

Που λες, είδα μια μηχανή
με καλώδια, λαμπάκια και ένα
κουμπί. Είχε κεραία, τρύπες,
ακουστικό και αριθμούς.

Που λες, είδα μια μηχανή με καλώδια,
λαμπάκια και ένα κουμπί. Είχε κεραία,
τρύπες, ακουστικό και αριθμούς.

Που λες, είδα μια μαύρη μηχανή με στριφογυριστά καλώδια, με κίτρινα λαμπάκια και ένα μεγάλο πορτοκαλί κουμπί. Στο πάνω μέρος είχε μια κόκκινη κεραία και μια κόκκινη λάμπα. Πιο χαμηλά είχε μία σειρά από τρύπες, στο δεξιό μέρος είχε ένα πράσινο ακουστικό και στο κάτω μέρος είχε κάτι που έμοιαζε με ρολόι με μεγάλους αριθμούς.

Που λες, είδα μια μαύρη μηχανή με
στριφογυριστά καλώδια, με κίτρινα
λαμπάκια και ένα μεγάλο πορτοκαλί
κουμπί. Στο πάνω μέρος είχε μια κόκκινη
κεραία και μια κόκκινη λάμπα. Πιο
χαμηλά είχε μία σειρά από τρύπες, στο
δεξιό μέρος είχε ένα πράσινο ακουστικό

και στο κάτω μέρος είχε κάτι που έμοιαζε με ρολόι με μεγάλους αριθμούς.

Που λες, είδα μια μηχανή με καλώδια, λαμπάκια και ένα κουμπί. Είχε κεραία, τρύπες, ακουστικό και αριθμούς.

Που λες, είδα μια μαύρη μηχανή με στριφογυριστά καλώδια, με κίτρινα λαμπάκια και ένα μεγάλο πορτοκαλί κουμπί. Στο πάνω μέρος είχε μια κόκκινη κεραία και μια κόκκινη λάμπα. Πιο χαμηλά είχε μία σειρά από τρύπες, στο δεξιό μέρος, είχε ένα πράσινο ακουστικό και στο κάτω μέρος είχε κάτι που έμοιαζε με ρολόι με μεγάλους αριθμούς.

3

Διάλεξε για κάθε ουσιαστικό δύο επίθετα που του ταιριάζουν. Ένωσε τα επίθετα αυτά με την εικόνα.

Έπειτα μάθε να τα γράφεις σωστά.

ΕΠΙΘΕΤΑ

λεπτός χοντρός αδύνατος όρθιος καθιστός

μονόχρωμη πολύχρωμη μεγάλη μικρή

ωραίο παλιό άσχημο καινούριο

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

κύριος

ομπρέλα

σπίτι

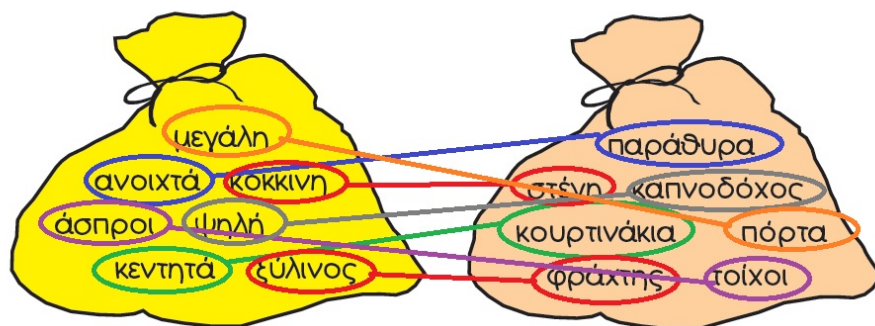

Τώρα πήγαινε στη σελίδα 52 στο **Τετράδιο Εργασιών**. Στην **άσκηση 3** θα βρεις επίθετα, για να περιγράψεις και εσύ κάτι.

Άσκηση 3

Τα ουσιαστικά μπήκαν σε ένα σακούλι και τα επίθετα μπήκαν σε ένα άλλο. Μπορείς να ενώσεις το κάθε ουσιαστικό με ένα επίθετο; Αν τα ενώσεις σωστά, θα καταλάβεις πώς είναι το σπίτι της γιαγιάς της Γαλήνης.

μεγάλη πόρτα	ανοιχτά παράθυρα
κόκκινη στέγη	άσπροι τοίχοι
ψηλή καπνοδόχος	ξύλινος φράχτης
κεντητά κουρτινάκια	

Μπορείς τώρα να το περιγράψεις;

Το σπίτι της γιαγιάς της Γαλήνης έχει μια...μεγάλη...
πόρτα, ανοιχτά παράθυρα με κεντητά.....
κουρτινάκια.....

Γύρω γύρω από το σπίτι υπάρχει ένας
ξύλινος φράχτης και οι τοίχοι είναι άσπροι.

Πάνω έχει μια κόκκινη στέγη και μια ψηλή
καπνοδόχο.

52

4

Τα επίθετα που δε διάλεξες
για να περιγράψεις τον κύριο, την ομπρέλα και το
σπίτι είναι τα αντίθετα αυτών που διάλεξες.

Βάγια, έχουμε επίθετα
που σημαίνουν το αντίθετο.
Όμως τα επίθετα λεπτός και αδύνατος
δε σημαίνουν το ίδιο;

Ναι, σημαίνουν περίπου το
ίδιο και λέγονται συνώνυμα.

Για να βρεις **αντίθετα** και **συνώνυμα** επίθετα, πήγαινε στις **ασκήσεις**
4 και **5**, στις σελίδες 53 και 54 του **Τετραδίου Εργασιών**.

Άσκηση 4

Ένωσε το κάθε επίθετο με το **αντίθετό** του και γράψε δίπλα σε καθένα από τα επίθετα ένα ουσιαστικό που να ταιριάζει.

ανοιχτός .....

καθαρή .....

σκληρός .....

κλειστός .....

βρόμικη .....

μπαγιάτικο .....

ολόκληρη .....

μισή .....

καλός **καιρός** .....

κρύο .....

φτωχινό .....

κακός **λύκος** .....

φρέσκο .....

σκοτεινό .....

ζεστό .....

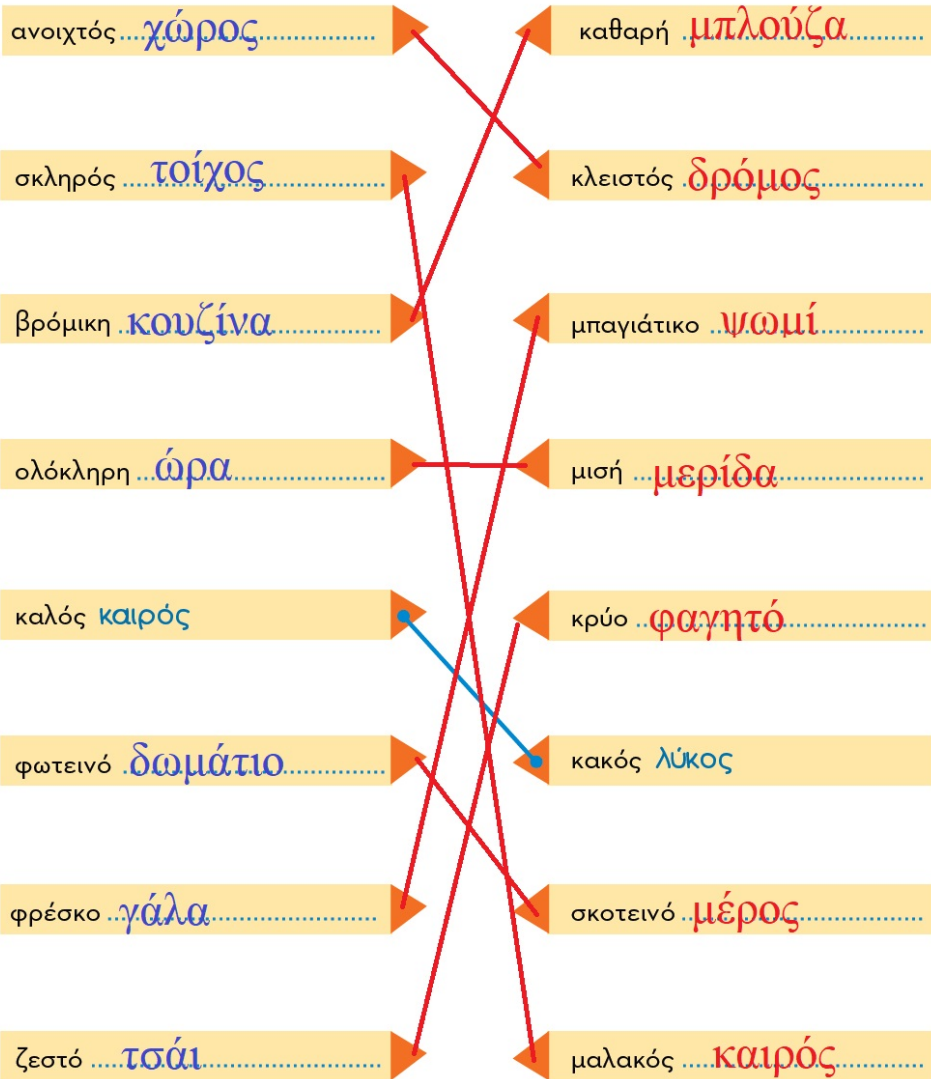
μαλακός .....

Άσκηση 4

Ένωσε το κάθε επίθετο με το **αντίθετό** του και γράψε δίπλα σε καθένα από τα επίθετα ένα ουσιαστικό που να ταιριάζει.

Άσκηση 5

Μπορείς να ενώσεις τα επίθετα που έχουν περίπου την ίδια σημασία; Έπειτα γράψε δίπλα σε κάθε επίθετο ένα ουσιαστικό που να ταιριάζει.

ήσυχο

ωραίος

φωτεινός

χοντρή

αληθινή

τεράστια

όμοιος

παχουλή .....

λαμπρός ήλιος

ήρεμο .....

όμορφος .....

ίδιος .....

πραγματική .....

πελώρια .....

Άσκηση 5

Μπορείς να ενώσεις τα επίθετα που έχουν περίπου την ίδια σημασία; Έπειτα γράψε δίπλα σε κάθε επίθετο ένα ουσιαστικό που να ταιριάζει.

ήσυχο

ωραίος

φωτεινός

χοντρή

αληθινή

τεράστια

όμοιος

παχουλή ..... κυρία

λαμπρός ήλιος

ήρεμο ..... μέρος

όμορφος ..... άνθρωπος

ίδιος ..... αριθμός

πραγματική ..... ιστορία

πελώρια ..... πέτρα

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

5

Χρήσιμες λέξεις τα **επίθετα!**
 Μας βοηθούν να λέμε πώς είναι κάτι,
 δηλαδή να το **περιγράφουμε**.
 Θα σας δείξω όμως και έναν άλλο τρόπο
 για να περιγράφετε!

Η Χαρά έγραψε στο ημερολόγιό της:

Τα **σπίτια** είναι **χαμηλά σαν** ψεύτικα.
 Η Χωχαρούπα έχει **μεγάλα** πάρκα με **ψηλά**
 δέντρα **σαν** γίγαντες...
 ...το χωχαρουπάκι. Είναι **πολύχρωμο**
σαν ουράνιο τόξο,
 έχει... μια **φουντωτή** ουρά **σαν**
 σκιουράκι...

Αυτή η πράσινη
 λεξούλα, το **σαν**,
 μας βοηθά να
 καταλαβαίνουμε και
 να λέμε με τι μοιάζει
 κάτι, δηλαδή να
 φτιάχνουμε
 παρομοιώσεις.

6

Διάβασε και πες με τι μοιάζει ο Μέγας Καρχαρίας.
 Η λέξη **σαν** θα σε βοηθήσει...

Ο Μέγας Καρχαρίας, μακρύς σαν λεωφορείο, φαρδύς σαν βυτιοφόρο,
 δυνατός σαν άρμα, γρήγορος σαν πύραυλος, είναι νικητής σε κάθε πάλη.
 Γι' αυτό και τον ονόμασαν Μεγάλο!

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, «Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία», εκδ. Πατάκη

Στο περιγιάλι το κρυφό κι άσπρο σαν περιστέρι...

Γιώργος Σεφέρης

10

Τη δροσιά κάνει να λάμπει σαν διαμάντι στα κλαριά.
 Κωστής Παλαμάς

Ο Μέγας Καρχαρίας, μακρύς σαν
λεωφορείο, φαρδύς σαν βυτιοφόρο,
δυνατός σαν άρμα, γρήγορος σαν
πύραυλος, είναι νικητής σε κάθε πάλη.

Γι' αυτό και τον ονόμασαν Μεγάλο!

*Βαγγέλης Ηλιόπουλος, «Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία»,
εκδ. Πατάκη*

Στο περιγιάλι το κρυφό κι άσπρο σαν
περιστέρι...

Γιώργος Σεφέρης

Τη δροσιά κάνει να λάμπει σαν διαμάντι
στα κλαριά.

Κωστής Παλαμάς

Η λίμνη φαντάζει σαν ασημένιος κάμπος.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Η λίμνη φαντάζει σαν ασημένιος κάμπος.
Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Αντίγραψε στο τετράδιό σου αυτό που
έγραψε ο Ζ. Παπαντωνίου και μάθε
να το γράφεις σωστά.

▶▶ Πήγαινε στις σελίδες 54 και 55
του Τετραδίου Εργασιών και κάνε
τις ασκήσεις 6 και 7.

Άσκηση 6

Σκέψου τι μοιάζει με τι και ένωσέ τα με μια γραμμή.

❖ Τα μάτια της είναι μπλε	σαν το χιόνι.
❖ Τρώει λίγο	σαν την παπαρούνα.
❖ Τα μάγουλά του έγιναν κόκκινα	σαν άσπρα προβατάκια.
❖ Περπατά αργά	σαν τη θάλασσα.
❖ Τα μαλλιά του παππού ήταν κάτασπρα	σαν πουλάκι.
❖ Τα σύννεφα είναι	σαν τη χελώνα.

Συνέχισε με δύο δικά σου παραδείγματα:

- ❖ .....
- ❖ .....

54

Άσκηση 6

Σκέψου τι μοιάζει με τι και ένωσέ τα με μια γραμμή.

❖ Τα μάτια της είναι μπλε	σαν το χιόνι.
❖ Τρώει λίγο	σαν την παπαρούνα.
❖ Τα μάγουλά του έγιναν κόκκινα	σαν άσπρα προβατάκια.
❖ Περπατά αργά	σαν τη θάλασσα.
❖ Τα μαλλιά του παππού ήταν κάτασπρα	σαν πουλάκι.
❖ Τα σύννεφα είναι	σαν τη χελώνα.

Συνέχισε με δύο δικά σου παραδείγματα:

- ❖ Τρέχει γρήγορα σαν τον λαγό.
- ❖ Πεινάω πολύ σαν λύκος.

54

Άσκηση 7

Τώρα που ξέρετε να περιγράφετε, να χρησιμοποιείτε επίθετα και παρομοιώσεις, τι θα λέγατε να περιγράψει καθένας από εσάς σε μια λευκή σελίδα το αγαπημένο του παιχνίδι και μετά να το ζωγραφίσει;

Με αυτές τις σελίδες μπορείτε να φτιάξετε ένα συλλογικό βιβλίο, στο οποίο να δώσετε έναν τίτλο και να ζωγραφίσετε το εξώφυλλό του.

7

Σκέφτηκα να γράψω στο ημερολόγιό μου «δέντρα πιο ψηλά από γίγαντες» και «φωνούλα πιο σιγανή από ψίθυρο».

Δέντρα πιο ψηλά, δηλαδή ψηλότερα, και φωνή πιο σιγανή, δηλαδή σιγανότερη!

Ο Αρμπέν, που άκουγε αυτά που έλεγαν η Χαρά και η Βάγια, έφτιαξε τα παρακάτω στιχάκια. Μπορείς να συνεχίσεις; Μην ξεχάσεις να βάλεις τελεία όπου πρέπει.

Το **πιο όμορφο** είναι **ομορφότερο**,
το **πιο ψηλό** **ψηλότερο**.

Θα φύγω με το **κότερο**!

Ο **πιο παλιός** .....

η **πιο λευκή** .....

το **πιο λεπτό** .....

Θα πάρω **ελικόπτερο**!

 Κατάλαβες τι έκανε ο Αρμπέν;

Αν θέλετε, μπορείτε να χωριστείτε σε ομάδες και να συνεχίσετε αυτό το παιχνίδι στην τάξη!

7

Σκέφτηκα να γράψω
στο ημερολόγιό μου «δέντρα πιο ψηλά
από γίγαντες» και «φωνούλα πιο σιγανή
από ψίθυρο».

Δέντρα πιο ψηλά, δηλαδή ψηλότερα,
και φωνή πιο σιγανή, δηλαδή σιγανότερη!

Ο Αρμπέν, που άκουγε αυτά που έλεγαν η Χαρά και η Βάγια, έφτιαξε τα παρακάτω στιχάκια. Μπορείς να συνεχίσεις; Μην ξεχάσεις να βάλεις τελεία όπου πρέπει.

Το **πιο όμορφο** είναι **ομορφότερο**,
το **πιο ψηλό** **ψηλότερο**.

Θα φύγω με το **κότερο**!

Ο **πιο παλιός** είναι **παλιότερος**,

η **πιο λευκή** **λευκότερη**,

το **πιο λεπτό** **λεπτότερο**!

Θα πάρω **ελικόπτερο**!

 Κατάλαβες τι έκανε ο Αρμπέν;

Αν θέλετε, μπορείτε να χωριστείτε
σε ομάδες και να συνεχίσετε αυτό
το παιχνίδι στην τάξη!

8

Η Χαρά ζήτησε να διαβάσει το ημερολόγιο που κρατούσε η μαμά της, όταν ήταν παιδί. Το άνοιξε και να τι διάβασε:

17 Νοεμβρίου 1973

Αγαπητό ημερολόγιο,

από προχτές ακούμε στο ραδιόφωνο έναν παράξενο σταθμό. Είναι ο ραδιοσταθμός των φοιτητών, που καλούν τους Αθηναίους να πάνε στο Πολυτεχνείο. Κατεβήκαμε και εμείς μαζί με τον μπαμπά να δούμε, όπως είπε ο μπαμπάς, κάτι «γενναία παιδιά».

Φτάσαμε σε ένα μεγάλο κτίριο σαν αρχαίο, που γύρω του είχε μια μεγάλη αυλή με κάτι δέντρα που νομίζω πως τα λένε φοίνικες. «Αυτό είναι το Πολυτεχνείο» είπε ο μπαμπάς μου. Γύρω από την αυλή είχε ψηλά σιδερένια κάγκελα. Πάνω τους ήταν ανεβασμένοι πολλοί νέοι, κορίτσια και αγόρια, ο ένας δίπλα στον άλλο, που φώναζαν δυνατά «Ψωμί, παιδεία, ελευθερία». «Ποπό! Σαν φυλακισμένοι είναι εκεί μέσα» είπα στον μπαμπά μου, και εκείνος μου είπε γελώντας: «Αυτοί είναι οι μόνοι ελεύθεροι». Όλο με αινίγματα μιλά ο μπαμπάς αυτές τις μέρες!

Οι τοίχοι μέσα και έξω από την αυλή ήταν γραμμένοι με περίεργες φράσεις. Τι γινόταν έξω από την αυλή! Πολύς κόσμος είχε μαζευτεί και κάποιοι ήταν πολύ συγκινημένοι. Κάτι μεγάλα μπλε αυτοκίνητα, που έμοιαζαν με κλουβιά, ήταν σταματημένα απέξω. Ένα κόκκινο βαρέλι, σαν και αυτό που έχει η γιαγιά μου στην αυλή της για το πετρέλαιο, ήταν στη μέση του δρόμου, και μέσα έκαιγε φωτιά. Είχε πολύ καπνό γενικά, δεν ξέρω αν έφταιγε η φωτιά από το βαρέλι ή κάτι άλλο. Έτσουσαν τα μάτια μας, γι' αυτό ο μπαμπάς είπε να επιστρέψουμε στο σπίτι.

Στο σπίτι ο μπαμπάς άνοιξε το ραδιόφωνο και άκουγε σκεπτικός τα παιδιά του Πολυτεχνείου. Νομίζω ότι ποτέ άλλοτε δεν τον είχα δει τόσο αναστατωμένο!

Πόσο θα ήθελα να ήμουν μεγάλη και να ήμουν μέσα στην αυλή του Πολυτεχνείου, να φωνάζω και εγώ σκαρφαλωμένη στα κάγκελα...

Υ.Γ. Αλήθεια, τι έγινε ακριβώς στο Πολυτεχνείο; Να ρωτήσω αύριο τον μπαμπά.

- ☀ Ποιος έγραψε αυτό το κείμενο; Πότε;
- ☀ Πώς ήταν το Πολυτεχνείο; Βρες τις φράσεις που σε βοηθούν να το περιγράψεις.
- ☀ Ποιοι ήταν μέσα στο Πολυτεχνείο; Τι φώναζαν;
- ☀ Τι γινόταν έξω από την αυλή του Πολυτεχνείου;

- ☀ Τι βλέπεις στις εικόνες;
- ☀ Μπορείς να τις περιγράψεις;

Μάθε να γράφεις **σωστά** την πρόταση με τα έντονα γράμματα από το κείμενο της προηγούμενης σελίδας.

Ζητήστε από τους μεγαλύτερους να σας πουν τι έγινε στο Πολυτεχνείο και κρατήστε σημειώσεις. Αν βρείτε, φέρτε στην τάξη φωτογραφίες, εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία, για να τα δούμε όλοι μαζί και να συζητήσουμε. Στο τέλος μπορείτε να κάνετε μια ομαδική ζωγραφιά για το Πολυτεχνείο.

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

9 Διάβασε τώρα ένα ποίημα που έμαθε η Χαρά στη Χωχαρούπα. Διάβασε και τα σχόλια της Βάγιας, όταν το άκουσε.

Ο κόρακας και η αλεπού

«Θα άξιζε να ήσουν, κόρακα,
και άρχοντας ακόμα,
αν θα μπορούσε να μιλεί
τ' αγγελικό σου στόμα».
«Κρα!...» Πάει το κρέας που άρπαξε!...
κι η αλεπού στον τόνο
το γνώριμό της: «Κόρακα,
μαυλό σου λείπει μόνο!...»

Διονύσιος Τροβάς

Το ποίημα αυτό βγαίνει από έναν μύθο του Αισώπου. Ο Αίσωπος ήταν ένας σοφός άντρας, που έζησε πριν από πολλούς αιώνες. Έγραψε μύθους με ζώα, τους οποίους διαβάζουμε μέχρι σήμερα.

Μάθε να γράφεις **σωστά** την πρώτη πρόταση από τα λόγια της Βάγιας.

Τώρα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	ο	αιώνας	.....	.....
Γενική	του	αιώνα	άντρα	κόρακα
Αιτιατική	τον	.....	άντρα	.....
Κλητική	—	.....	.....	.....
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	οι	αιώνες	.....	.....
Γενική	των	.....	.....	κοράκων
Αιτιατική	τους	.....	.....	.....
Κλητική	—	αιώνες	άντρες	κόρακες

Πήγαινε στις σελίδες 55, 56 και 57 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε τις ασκήσεις **8**, **9** και **10**.

Ο κόρακας και η αλεπού

«Θα άξιζε να ήσουν, κόρακα,

και άρχοντας ακόμα,

αν θα μπορούσε να μιλεί

τ' αγγελικό σου στόμα».

«Κρα!...» Πάει το κρέας που άρπαξε!...

κι η αλεπού στον τόνο

το γνώριμό της: «Κόρακα,

μυαλό σου λείπει μόνο!...»

Τώρα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	ο	αιώνας	...άντρας...	...κόρακας..
Γενική	του	αιώνα	άντρα	κόρακα
Αιτιατική	τον	αιώνα	άντρα	κόρακα
Κλητική	–	αιώνα	άντρα	κόρακα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	οι	αιώνες	...άντρες...	...κόρακες..
Γενική	των	αιώνων	...αντρών...	κοράκων
Αιτιατική	τους	αιώνες	...άντρες...	κόρακες
Κλητική	–	αιώνες	άντρες	κόρακες

Άσκηση 8

Οι λέξεις **τον** και **των** έφυγαν από τη θέση τους. Μπορείς να τις ξαναβάλεις εκεί που ήταν;

- ❖ Ζητήσαμε χρήματα από ..... ταμιά της τάξης μας, για να τα δώσουμε στον έρανο ..... «Γιατρών του κόσμου».
- ❖ Η Χαρά έσβησε ..... πίνακα και μετά έγραψε σε αυτόν τα ονόματα ..... δώδεκα μηνών.
- ❖ Διαβάσαμε τον μύθο για ..... Ηρακλή και τα χρυσά μήλα ..... Εσπερίδων.
- ❖ Στο ενυδρείο είδαμε από κοντά ..... ιππόκαμπο και τα πελώρια σαγόνια ..... καρχαριών.

Άσκηση 8

Οι λέξεις **τον** και **των** έφυγαν από τη θέση τους. Μπορείς να τις ξαναβάλεις εκεί που ήταν;

- ❖ Ζητήσαμε χρήματα από **..ΤΩΝ** ταμιά της τάξης μας, για να τα δώσουμε στον έρανο **..ΤΩΝ** «Γιατρών του κόσμου».
- ❖ Η Χαρά έσβησε **..ΤΩΝ** πίνακα και μετά έγραψε σε αυτόν τα ονόματα **..ΤΩΝ** δώδεκα μηνών.
- ❖ Διαβάσαμε τον μύθο για **..ΤΩΝ** Ηρακλή και τα χρυσά μήλα **..ΤΩΝ** Εσπερίδων.
- ❖ Στο ενυδρείο είδαμε από κοντά **..ΤΩΝ** ιππόκαμπο και τα πελώρια σαγόνια **..ΤΩΝ** καρχαριών.

Άσκηση 9

Μπορείς να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τις λέξεις της παρένθεσης στη σωστή μορφή; Μην ξεχάσεις να τονίσεις τις λέξεις.

- ✦ Τις κρύες νύχτες του ..... (χειμώνας)
τις περνούσαμε ακούγοντας παραμύθια
από τον ..... (πατέρας).
- ✦ Ο Οδυσσέας πέρασε από το νησί του .....
(Κύκλωπας).
- ✦ Με το πέρασμα των ..... (αιώνας)
η εξωτερική μορφή της Γης άλλαξε πολύ.
- ✦ Θυμάσαι ότι τους ..... (μήνας)
τους λέμε με δύο τρόπους;
- ✦ Η φετινή γιορτή είναι αφιερωμένη στους .....
(ήρωας) του Πολυτεχνείου.

Άσκηση 9

Μπορείς να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τις λέξεις της παρένθεσης στη σωστή μορφή; Μην ξεχάσεις να τονίσεις τις λέξεις.

- ✦ Τις κρύες νύχτες του **χειμώνα**..... (χειμώνας)
τις περνούσαμε ακούγοντας παραμύθια
από τον **πατέρα**..... (πατέρας).
- ✦ Ο Οδυσσέας πέρασε από το νησί του **Κύκλωπα**.....
(Κύκλωπας).
- ✦ Με το πέρασμα των **αιώνων**..... (αιώνας)
η εξωτερική μορφή της Γης άλλαξε πολύ.
- ✦ Θυμάσαι ότι τους **μήνες**..... (μήνας)
τους λέμε με δύο τρόπους;
- ✦ Η φετινή γιορτή είναι αφιερωμένη στους **ήρωες**.....
(ήρωας) του Πολυτεχνείου.

Άσκηση 10

Μπορείς να βάλεις τις παρακάτω λέξεις στη σωστή στήλη;

μπλε   άλμπουμ   γκλίτσα   αντλία
μπλούζα   άλμπουρο   καλντερίμι   Άγγλος

Στη λέξη **μπλε** ακούω **μπλ**. Τη γράφω στη στήλη του **μπλ**.

μπλ	λμπ	ντλ	λντ	γκλ ή γγλ
μπλε				

Κάνε το ίδιο με αυτές τις λέξεις.

πλατεία   ψάλτης   κόλπος   άτλαντας   κλειδί   βάλτος
έλκηθρο   τίτλος   κλουβί   ελπίδα   μπαλκόνι   πέπλο

πλ	λπ	τλ	λτ

κλ	λκ

Άσκηση 10

Μπορείς να βάλεις τις παρακάτω λέξεις στη σωστή στήλη;

μπλε   άλμπουμ   γκλίτσα   αντλία
μπλούζα   άλμπουρο   καλντερίμι   Άγγλος

Στη λέξη **μπλε** ακούω **μπλ**. Τη γράφω στη στήλη του **μπλ**.

μπλ	λμπ	ντλ	λντ	γκλ ή γγλ
μπλε	άλμπουμ	αντλία	καλντερίμι	γκλίτσα
μπλούζα	άλμπουρο			Άγγλος

Κάνε το ίδιο με αυτές τις λέξεις.

πλατεία   ψάλτης   κόλπος   άτλαντας   κλειδί   βάλτος
έλκηθρο   τίτλος   κλουβί   ελπίδα   μπαλκόνι   πέπλο

πλ	λπ	τλ	λτ
πλατεία	κόλπος	άτλαντας	ψάλτης
πέπλο	ελπίδα	τίτλος	βάλτος

κλ	λκ
κλειδί	έλκηθρο
κλουβί	μπαλκόνι

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Διάβασε αυτά που γράφει
ο πίνακας και σημείωσε
τι έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά	Αρκετά καλά
Έμαθα να περιγράφω κάτι που είδα ή φαντάστηκα.		
Έμαθα να ξεχωρίζω τα επίθετα και να τα χρησιμοποιώ στην περιγραφή.		
Έμαθα ποιες λέμε αντίθετες και ποιες συνώνυμες λέξεις.		
Έμαθα να διαβάζω και να γράφω σωστά δύο ή περισσότερα σύμφωνα στη σειρά.		
Έμαθα να σχηματίζω επίθετα που δηλώνουν «περισσότερο από».		
Έμαθα να ξεχωρίζω το τον από το των .		
Έμαθα να κλίνω τα αρσενικά ουσιαστικά σε -ας .		

Το φεγγαράκι

Φεγγαράκι σιγανό
πλέει μες στον ουρανό
σα σκαφίδι φωτεινό.

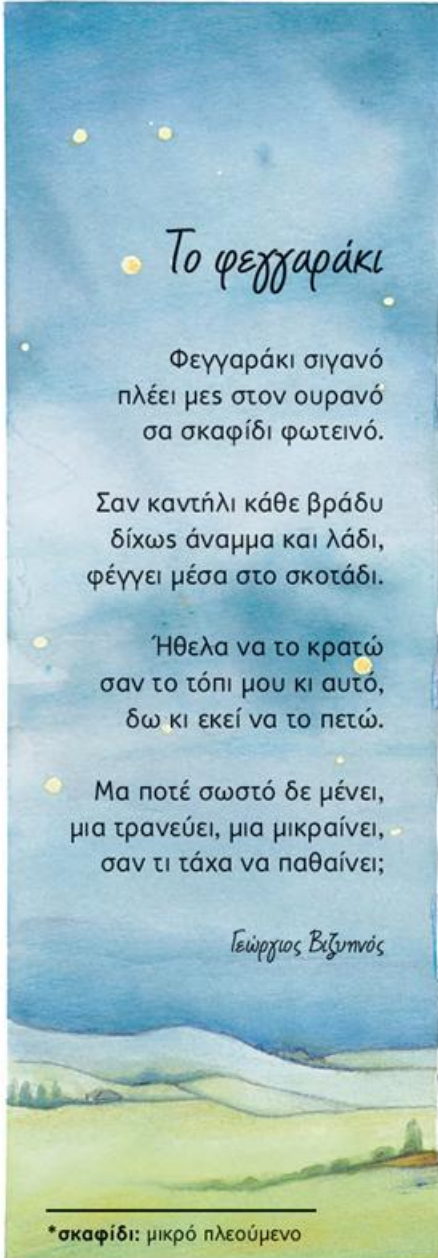
Σαν καντήλι κάθε βράδυ
δίχως άναμμα και λάδι,
φέγγει μέσα στο σκοτάδι.

Ήθελα να το κρατώ
σαν το τόπι μου κι αυτό,
δω κι εκεί να το πετώ.

Μα ποτέ σωστό δε μένει,
μια τρανεύει, μια μικραίνει,
σαν τι τάχα να παθαίνει;

Γεώργιος Βεζυρντός

*σκαφίδι: μικρό πλεούμενο

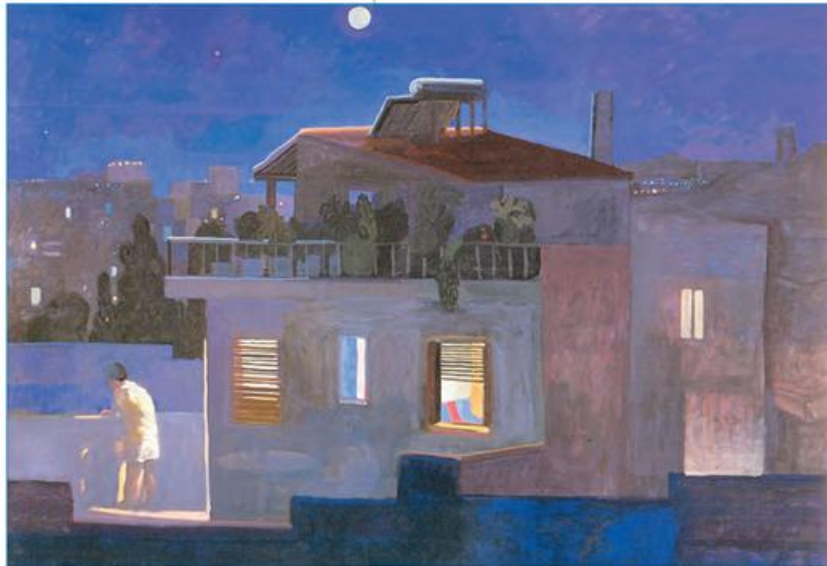
δραστηριότητες

Ξέρεις κάποιο άλλο ποίημα για το φεγγάρι; Οι συμμαθητές σου θα χαρούν να το ακούσουν.

Η εικόνα δείχνει ένα νυχτερινό τοπίο. Παρατήρησε τα φωτεινά σημεία της. Ανακάλυψε από πού προέρχεται το φως στα σημεία αυτά.

Κώστας Παπανικολάου, «Νυχτερινό τοπίο»

Εκτός από ποιήματα έχουν γραφτεί και πολλά μουσικά έργα για το φεγγάρι ή τη σελήνη, όπως αλλιώς λέγεται. Μπορείτε να ακούσετε τη *Μικρή νυχτερινή μουσική* του Βόλφганγκ Αμαντέους Μότσαρτ ή το *Χάρτινο το φεγγαράκι* του Μάνου Χατζιδάκι, εφόσον έχετε αυτά τα CD στο σχολείο σας.